

**ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1***
**Administrative Factors Affecting of Schools Effectiveness
under The Rayong Primary Educational Service Area Office 1**

ณัฐศักดิ์ ศิริสมบุรณ์เวช**

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์***

สถาพร พงษ์พิภกุล****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 317 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบ สอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ 1)แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน 2)แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3)แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน โดยแต่ละด้านมีค่าอำนาจรายข้ออยู่ระหว่าง .40 - .93 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .95 - .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียน ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก
2. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_{24}) อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_{22}) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_{23}) และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X_{32}) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X_{34}) ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1และสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 62.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

*วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

$$\hat{Y} = 1.63 + 0.18(X_{22}) + 0.20(X_{32}) + 0.13(X_{34}) + 0.10(X_{23})$$

$$\hat{Z} = 0.25(Z_{22}) + 0.27(Z_{32}) + 0.21(Z_{34}) + 0.15(Z_{23})$$

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร / ประสิทธิภาพของโรงเรียน / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

Abstract

This research aimed to study administrative factors were focused on the transformational leadership, community participation factors and organizational climate factors of the school affecting of school effectiveness under the rayong primary educational service area office 1. The research sample were 317 teachers under the rayong primary educational service area office 1 by stratified random sampling. The Research instrument was a five rating scale survey questionnaire consisted 4 set as include 1) The school effectiveness 2) The transformational leadership factors 3) The community participation factors and 4) The organizational climate factors , It had discriminant power between .40 - .93 and the reliability between .95 - .98 . Data were analyzed by mean, standard deviation, Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The results of the study were as follows:

1. The school effectiveness, transformational leadership factors, community participation factors and organizational climate factors of the school under the rayong primary educational service area office 1, as a whole and each factors, were at the high level.

2. The transformational leadership factors, community participation factors and organizational climate factors of the school were positively correlated at nearly high level with school effectiveness under the rayong primary educational service area office 1, except evaluation participation (X_{24}) at the moderate with statistically significant at .01 level.

3. The community participation factors on the implementation participation (X_{22}) and benefits participation (X_{23}), the organizational climate factors of the school on the organizational structure (X_{32}) and the warmth and Support (X_{34}) affecting of school effectiveness under the rayong primary educational service area office 1 These could cooperatively predict the schools effectiveness at 62.80 percent with statistically significant at .05 level. And could be formed as the regression equations of raw score or standardized score as follows.

$$\hat{Y} = 1.63 + 0.18(X_{22}) + 0.20(X_{32}) + 0.13(X_{34}) + 0.10(X_{23})$$

$$\hat{Z} = 0.25(Z_{22}) + 0.27(Z_{32}) + 0.21(Z_{34}) + 0.15(Z_{23})$$

Keywords : Administrative Factors Affecting / Schools Effectiveness / The Rayong Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านปฏิรูประบบบริหารจัดการได้กำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติที่สำคัญไว้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้ 1) ปฏิรูปวัฒนธรรมใหม่ของสถาน ศึกษาทั้งนี้เพื่อสร้างสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสร้างระบบเครือข่ายความรับผิดชอบระหว่าง โรงเรียน ครู ผู้บริหารการศึกษาและ ผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารการศึกษา 2) ปฏิรูประบบการวางแผนเพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาให้เป็นระบบเดียว 3) ปฏิรูประบบงบประมาณ กระจายอำนาจการบริหารงบประมาณไปสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษา 4) ปฏิรูปโครงสร้างหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในระดับสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพและเข้มแข็ง 5) ปฏิรูปการกำกับ ติดตามและประเมินผล และ 6) ปฏิรูปโอกาสและคุณภาพการศึกษา (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 13-14) ในส่วนของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2558-2563 เพื่อต้องการให้การศึกษาระดับพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย ซึ่งมี พันธกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการ ศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และ 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา (สุภัญญา งามบรรจง, 2559, หน้า 2) จากรายงานผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการ ศึกษาของรัฐบาล เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อปฏิรูปการศึกษาไทยที่ได้ทำการปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้วิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันของการศึกษาไทย พบว่า ยังมีปัญหาในแต่ ละด้านที่ต้องเร่งแก้ไข ได้แก่ มีความแตกต่างของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถานศึกษา การอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ความเหลื่อมล้ำในโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา และปัญหาสถานศึกษาขนาดเล็กในชนบท การผลิตกำลังคนไม่สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) โรงเรียนบางส่วนมีผลการดำเนินงาน ยังไม่บรรลุเป้าหมายและการบริหารงานยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและชุมชน ทั้งยังขาดการสนับสนุนให้บุคลากรเป็นผู้นำตัวเอง การดำเนินงานของโรงเรียนที่ยังขาดการวางแผน มอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศติดตามและประเมินผล บุคลากรในโรงเรียนได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาค่อนข้างน้อย ขาดการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ขาดการพัฒนา จึงทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่เกิดประสิทธิผลสูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2553, หน้า 9)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับผิดชอบการจัดการศึกษาดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากกรณีวิเคราะห์และศึกษาปัญหาที่ผ่านมาพบว่า ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาผู้เรียนได้รับ การฝึกฝนและพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณค่อนข้างน้อย และจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 116 โรงเรียน ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจำนวน 96 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.76 และไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.24 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2559) ผลจากการประเมินภายนอก ได้บ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในบางโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม

จากสภาพการณ์ดังกล่าวในปัจจุบันโรงเรียนถือเป็นหน่วยงานบริการด้านการศึกษาที่สำคัญมาก และมีบทบาทสำคัญในการสร้างเด็กและเยาวชน ให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในภายภาคหน้า เพื่อมาเป็นกำลังของชาติที่จะมีส่วน

สำคัญมากในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลเท่านั้นถึงจะสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนได้ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จากปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ซึ่งมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

ในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้แนวคิดในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน ของ Hoy & Ferguson (1985, pp. 121-122) ที่ได้เสนอแนวคิดในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการปรับตัว 2) ความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย 3) ความสามารถในการบูรณาการ และ 4) ความสามารถในการคงไว้ซึ่งค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียนและผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของ Bass & Avolio (1990) ที่ได้แบ่งองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงดลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล 2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วม ของ Cohen & Uphoff (1981) ที่ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 รูปแบบ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 3) ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยจึงได้อาศัยแนวคิดของ Aldag & Breef (1981) เพื่อใช้อธิบาย ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ได้กำหนดองค์ประกอบของบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ไว้อย่างครอบคลุม อันประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความเป็นอิสระ โครงสร้างองค์การ การให้รางวัลตอบแทน และความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,776 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 317 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์การแบ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ขั้นตอนการสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดขอบเขตของปัจจัยบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยการมีส่วนร่วม และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน

2. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานควบคุมวิทยานิพนธ์และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และให้ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน จากการนำแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .60-1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ และเสนอประธานกรรมการ เพื่อพิจารณาแก้ไขขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ได้ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40 - .81 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .75 - .93 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .59 - .83 และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .74 - .93 โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95, .98, .96, และ .98 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บคืนด้วยตัวเอง โดยได้รับคืนมาจำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การของโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1) โดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิผลของโรงเรียน ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก
2. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X24) อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ตัวแปรปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X22) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X23) และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X32) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X34) ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ได้ร้อยละ 62.80 เรียงลำดับความสามารถในการพยากรณ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X22) ด้านโครงสร้างองค์การ (X32) ด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X34) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X23) และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและสมการ

พยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.63 + 0.18(X_{22}) + 0.20(X_{32}) + 0.13(X_{34}) + 0.10(X_{23})$$

$$\hat{Z} = 0.25(Z_{22}) + 0.27(Z_{32}) + 0.21(Z_{34}) + 0.15(Z_{23})$$

อภิปรายผล

1. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการคงไว้ซึ่งค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียน ความสามารถในการบูรณาการ และความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 1 ได้มีการนิเทศติดตามและใช้นโยบายเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเอง สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี ประทุม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 3 พบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบอง เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความสามารถในการปรับตัว โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของจิระวัฒน์ วังกะ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านความสามารถในการปรับตัวโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการของบุคลากร มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานที่ชัดเจน ผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังที่ สุภร เยาวรักษ์ (2546) กล่าวว่า ความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย คือ ความสำเร็จอันเกิดจากประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การและความสามารถในการดำเนินงานหรือบริหารงานให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Horner (1984) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การปรับตัวจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ด้านความสามารถในการบูรณาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนมีบรรยากาศเอื้อต่อการประสานงานและการทำงานร่วมกันของครู มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารกับครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจและมีความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานดังที่ Bennis (1971) ที่ได้กล่าวว่า ความสามารถในการบูรณาการ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์การเพื่อรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติภารกิจในองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ สวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษาการวิเคราะห์หุระดับของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านความสามารถในการบูรณาการของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง

1.4 ด้านความสามารถในการคงไว้ซึ่งค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีความรู้สึกที่ว่าอาชีพของตนเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่กับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการสนทนาพูดคุยกับแบบฉันทมิตร ทำให้ครูและผู้บริหารมีความผูกพันกันและผูกพันกับโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Feirsen (1992) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน พบว่า ด้านความสามารถในการคงไว้ซึ่งค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาค่านิยมร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิติชาย ตันปิติ (2547) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประสิทธิภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความสามารถในการคงไว้ซึ่งค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2. ระดับปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน

2.1 ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงดลใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนถึงแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา โดยแต่ละโรงเรียนในสังกัดต้องปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ซึ่งมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารงาน ที่ใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงาน ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารการพัฒนาทีมงานความร่วมมือ ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การจัดการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ พัฒนาทีมงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ โสมะทัต (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานและส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกฝ่ายได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ปุณณวัฒน์กุล (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารการศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2.3 ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านการให้รางวัลตอบแทน และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียน ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนทุกๆด้าน เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี ประทุม (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 มีการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ วางกลยุทธ์ และมีการสนับสนุนงบประมาณช่วยเหลือสถานศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดได้ให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนทุกๆด้าน เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานและส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกฝ่ายได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงคันช สมุทรดนตรี (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการสร้างเสริมบรรยากาศของโรงเรียน และด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_{22}) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_{23}) และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X_{32}) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X_{34}) ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 62.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีประเด็นมาอภิปรายดังนี้

4.1 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_{22}) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_{23}) ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_{22}) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_{23}) มีความสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ได้มีการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานการศึกษา และกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น โดยกำหนดให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ สอดคล้องกับ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 56-57) กล่าวถึงบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ว่าผู้ปกครอง ครอบครัว ประชาชน และสถาบันจัดการศึกษาต้องมีแนวทางสนับสนุนบทบาทในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน

4.2 ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X_{32}) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X_{34}) ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X_{32}) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X_{34}) มีความสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานและส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกฝ่ายได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการสร้างบรรยากาศให้ครูมีการทำงานเป็นทีม คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน มีการจัดสวัสดิการให้กับครู อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน จัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับ Brown & Moberg (1980, p. 420) กล่าวว่า บรรยากาศองค์การเป็นเครื่องมือที่ช่วยกำหนดรูปแบบความหวังของสมาชิกขององค์การ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อทัศนคติ และ ความพอใจของพนักงานต่อองค์การ รูปแบบขององค์การเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถจัดวางรูปแบบของบรรยากาศขององค์การต่อบุคลากรได้เหมาะสม

สรุปได้ว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียนถือว่าสิ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุถึงประสิทธิผลของโรงเรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_{22}) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_{23}) ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X_{32}) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X_{34}) ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ร้อยละ 62.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัธธ ปุณณวัฒน์กุล (2550) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารการศึกษา กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ พบว่า บรรยากาศ องค์การของโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียน โดยรวมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรพยากรณ์ในภาพรวมสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 คือ ด้านมิติความสนิทสนม ด้านการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้อ ด้านมิติขาดความสามัคคี และด้านมิติความกรุณาปราณี สามารถพยากรณ์ร่วมกันได้ร้อยละ 10.60 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระวัฒน์ วั่งกะ (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ในสังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน ปัจจัยด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยนโยบายและการปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหาร การศึกษาพิเศษ ได้ร้อยละ 76.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย ฉะนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดประชุมสัมมนา หรือจัดกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความสามารถในการปรับตัว และเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้นทุกด้าน

2. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร พบว่า ด้านการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ฉะนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในด้านการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายบุคคลให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในเรื่องการบริหารงาน

3. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ฉะนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และผู้บริหาร ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลให้มากขึ้น โดยการให้ บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการควบคุม การกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน และการให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

4. ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน พบว่า ด้านความเป็นอิสระ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ฉะนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และผู้บริหาร ควรจะให้ความสำคัญและหาวิธีการผ่อนคลายกฎระเบียบในการบริหารงาน สร้างบรรยากาศความร่วมมือในการทำงานระหว่างผู้บริหารกับครู ที่เป็นจุดกึ่งกลางที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย เพื่อช่วยให้บรรยากาศการทำงานที่ดี และเพิ่มศักยภาพในการทำงาน

5. จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในทุกปัจจัยและทุกด้าน ฉะนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

6. จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_{22}) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_{23}) ปัจจัยบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านโครงสร้างองค์การ (X_{32}) และด้านความอบอุ่นและการให้การสนับสนุน (X_{34}) ส่งผลต่อประสิทธิ ผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ฉะนั้นจึงเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินโครงการต่างๆของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้อง ชัดเจน

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *ผลงานกระทรวงศึกษาธิการในรอบ 2 ปี 2558-2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กำธร ปุณณวัฒน์กุล. (2550). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารการศึกษา กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จิระวัฒน์ วังกะ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงคินุช สมุทรดนตรี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกรุป จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นริศ สวัสดิ์. (2550). การวิเคราะห์หุระดับของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิติชาย ต้นปิติ. (2547). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวดี ประทุม. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภร เยวาร์กษ. (2546). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน :การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2560). แผนยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (NT/O-NET) ปีการศึกษา 2559. ระยอง: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2553). สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2553. ชลบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2558-2563. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุกัญญา งามบรรจง. (2559). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2558-2563. วารสารวิชาการ, 19(2), 3-14.
- เสาวลักษณ์ โสมะทัต. (2553). ความสัมพันธ์ความเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Aldag, R. J., & Brief, A. P. (1981). *Managing Organizational Behavior*. New York : West Publishing Company.

- Bass, B. M., & Avolio, B.J. (1990). The four Is Transformational Leadership. *Journal of European Industrial Training*, 15(2).
- Bennis, W. G. (1971). *The concept of organizational health in changing organizational*. Edited by Warren, G. Bennis. New York: McGraw-Hill.
- Brown, W. B., & Moberg, D. J. (1980). *Organizational Theory and Management: A Macro Approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Cohen , J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies. Cornell University.
- Feirsen. (1992). *Creating a Middle School Culture of Literacy*. Middle School Journal. McGraw-Hill.
- Horner, Judith Ann. (1984). *School Effectiveness : A Conceptual Framework Measures and Results from a studybof New Jersey Secondary School*. Dissertation Abstract International.
- Hoy, W. K., & Ferguson, J. (1985). A Theoretical Frame work and Exploration of Organizational Effectiveness in School. *Educational Administration Quarterly*, 21(2), 121-122.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-608A.